

16 יוני 2022, י"ז סיון תשפ"ב

לכבוד

עוה"ד גלי בהרב מיארה
היועצת המשפטית לממשלה
משרד המשפטים
ירושלים

שלום רב,

הנדון: בקשה לפתיחה בחקירה בחשד להפרת חובה חקוקה – הוראות סעיף 57א לחוק הבחירות לכנסת הקובעות איסור על הבטחת שריון לחברי כנסת מכהנים –

תזכורת שניה

סימוכין: מכתבנו מיום 7.4.2022; ומכתבנו מיום 9.6.2022.

בשם התנועה למען איכות השלטון בישראל, ע"ר, (להלן: "התנועה"), אנו מתכבדים לפנות אלייך כדלקמן:

1. במכתבנו שבסימוכין מיום 7.4.2022, פנינו אלייך, בבקשה לפתוח בחקירה נגד בכירים במפלגת הליכוד וחה"כ עידית סילמן, אשר לפי כל הפרסומים בתקשורת,¹ חתמה על הסכם בו מקומה ישוריין ברשימת הליכוד לכנסת ה-25, ומכאן שקיים חשד חמור שהתמלאו יסודות עבירת הפרת חובה חקוקה – הפרה במזיד של הוראות סעיף 57א לחוק הבחירות לכנסת [נוסח משולב], תשכ"ט-1969 (להלן: "חוק הבחירות").
2. במכתבנו שבסימוכין מיום 9.6.2022, פנינו אלייך, בבקשה לפתוח בחקירה נגד בכירים במפלגת הליכוד וחה"כ ניר אורבך, אשר לפי כל הפרסומים בתקשורת,² מנהל משא ומתן על הסכם בו מקומו ישוריין ברשימת הליכוד לכנסת ה-25, ומכאן שקיים חשד חמור לניסיון והפרה של עבירת הפרת חובה חקוקה – הפרה במזיד של הוראות סעיף 57א לחוק הבחירות.
3. והנה, אתמול פורסם בתקשורת, כי גם חה"כ ניר אורבך חתם על הסכם בו הובטח לו שריון מלא, לרשימת הליכוד לכנסת ה-25.³ כלומר, גם במקרה דנן, עולה חשד כבד שהתמלאו כל יסודות עבירת הפרת חובה חקוקה.
4. כידוע, סעיף 57א לחוק הבחירות לכנסת, שכותרתו איסור הסכמים בדבר רשימות מועמדים קובע, כי:

"לא ייעשה הסכם ולא תינתן התחייבות הבאים להבטיח מקום ברשימת מועמדים לכנסת לחבר כנסת מסויים או לקבוצת אנשים, אלא לאחר היום ה-90 שלפני יום הבחירות לכנסת".

¹מורן אזולאי, "הבטחת הליכוד לסיילמן: שריון במפלגה ומינוי לשרת הבריאות בממשלה אם תוקם" ynet, 6.4.2022, <https://www.ynet.co.il/news/article/hjxx2oc7c>

²מורן אזולאי, "אורבך במגע עם הליכוד: נתניהו מציע שריון ותפקיד במפלגה", ynet, 8.6.2022, <https://www.ynet.co.il/news/article/by2ldlr009>

³קובי אטינגר, "שמעון ריקלין טוען: אורבך חתם הסכם עם האופוזיציה", כיכר השבת, 16.6.2022, <https://www.kikar.co.il/421084.html>

5. יובהר, כי החוק מחיל איסור על כל הבטחה לשריונם של חברי הכנסת ניר אורבך ועידית סילמן, לרשימת הליכוד שלא ניתנה בתוך ה-90 יום עובר לבחירות הנוכחיות.

6. עוד נזכיר, כי סעיף 57א לחוק, תוקן בשנת 1991, וכאחד מלקחי ה"תרגיל המסריח", בין שמעון פרס ז"ל ליצחק שמיר ז"ל, ואשר תכליתו למנוע את תופעת ה"כלנתריזם" – מעבר חברי כנסת בין סיעות לאחר הבחירות – תוך הבטחת שריון עתידי ברשימה אחרת. כך, באופן הדומה ל"תרגיל המסריח" ניתן למשוך נציגים מסיעות הקואליציה כדי להפיל את הממשלה ולהקים תחתה אחרת – תוך הבטחת מקום עתידי לחברי הכנסת שעברו צד.

הבקשה לחקירת האירועים:

7. כאמור, הפעולות המתוארות מעלות חשש לעבירות של הפרת הוראות סעיף 57א לחוק הבחירות לכנסת [נוסח משולב], תשכ"ט-1969 – הוראות הקובעות איסור חד משמעי כלפי חבר הכנסת על התחייבות בעל פה או בכתב להבטחת שריון במפלגה (אלא אם מדובר על התחייבות בתוך ה-90 יום שלפני בחירות).

8. חוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין") קובע איסור פלילי על הפרת הוראות חיקוק, בסעיף 286, שלשונו:

"המפר הוראת חיקוק במזיד, במעשה האסור לפי אותו חיקוק או בהימנעות ממעשה שעשייתו נדרשת לפי אותו חיקוק, והדבר נוגע לציבור, דינו - מאסר שנתיים; והוא, אם אין נראית מאותו חיקוק כוונה לעונש אחר על הפרתו."

9. עבירה זו של הפרת הוראות חיקוק, יש לבחון לאור סעיף 25 לחוק העונשין, אשר מגדיר מהו ניסיון לעבור את עבירה:

"אדם מנסה לעבור עבירה אם, במטרה לבצעה, עשה מעשה שאין בו הכנה בלבד והעבירה לא הושלמה."

10. לעמדת התנועה, הפעולות שתוארו לעיל, מחייבות פתיחה בחקירה בחשד לעבירת הפרת חובה חקוקה או ניסיון לעשות כן.

11. לאור האמור לעיל, אנו סבורים כי העניין מחייב פתיחה בחקירה של כל המעורבים בדבר, בהתאם לסעיף 59 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב]:

"נודע למשטרה על ביצוע עבירה, אם על פי תלונה ואם בכל דרך אחרת, תפתח בחקירה; אולם בעבירה שאינה פשע רשאי קצין משטרה בדרגת פקד ומעלה להורות שלא לחקור אם היה סבור שנסיונות העניין בכללותן אינן מתאימות לפתיחה בחקירה או אם היתה רשות אחרת מוסמכת על פי דין לחקור בעבירה."

12. מנוסח הסעיף עולה כי ברירת המחדל היא שכאשר נודע למשטרה על ביצוע עבירה, זו תפתח בחקירה. אך ורק במקרים בהם קצין בדרגת פקד ומעלה סבור שנסיונות העניין בכללותן אינן מתאימות לפתיחה בחקירה, יכול הוא להורות שלא לחקור.

13. כמו כן, בבג"ץ 6410/14 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' פרקליט המדינה (פורסם

באתר הרשות השופטת 4.2.2015), קבע בית המשפט העליון, כי כאשר מתעורר ספק בשאלה רח' יפו 208, ירושלים 94383 * מען למכתבים: ת.ד. 36054, ירושלים 91043 * טל: 02-5000073 פקס: 02-5000076 شارع يافا 208، القدس 94383 * العنوان للرسائل: ص.ب. 4207، القدس 91043 * هاتف: 02-5000073 * فاكس: 02-5000076
208 Jaffa St., Jerusalem * Mailing Address: P.O.B.4207 Jerusalem 91043 * Tel: 02-5000073 * Fax: 02-5000076
E-mail: office@mqg.org.il * Web Site: www.mqg.org.il

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل The Movement for Quality Government in Israel

האם בוצעה עבירה, מוטל על רשויות החקירה לברר זאת בדרך של חקירה פלילית או בדיקה מקדימה. כך, בדברי כב' השופט שהם (בפס' 101):

"החובה לפתוח בחקירה, מותנית בידיעה על ביצוע עבירה (דנג"ץ 7516/03 נמרודי נ' היועץ המשפטי לממשלה (12.02.2004) [פורסם בנבו] (להלן: דנג"ץ נמרודי)). החוק איננו מחייב פתיחה בחקירה פלילית באופן מידי, בכל מקרה של הגשת תלונה או של אינדקציה אחרת לביצוע עבירה. כאשר מתעורר ספק אם בוצעה עבירה, מוטל על רשויות החקירה והתביעה לברר זאת, במסגרת חקירה פלילית או במסגרת בדיקה מקדימה" (ההדגשות של הח"מ).

14. סוגיית הפתיחה בחקירה פלילית הובהרה גם בהנחיית היועץ המשפטי לממשלה מס' 4.2204 שכותרתה "בדיקה מקדימה". לפי הנחיה זו, השימוש בסמכות החקירה מותנה בשאלה האם יש ראיות המבססות חשד סביר שבוצעה עבירה". כלומר, מקום שישנן ראיות המבססות חשד סביר לביצוע עבירה, תיפתח חקירה, אלא אם סבור גורם מורשה כי נסיבות העניין אינן מתאימות לנקיטת הליכים פליליים.
15. מכאן, וככל שהובטחו שריונים לרשימת הליכוד, על ידי יו"ר האופוזיציה, או שלוחיו ובמועד הנוכחי, הרי שמדובר בדריסה ברגל גסה של הוראות החוק, המחייבות פתיחה בחקירה פלילית בהולה.
16. אשר על כן, אנו פונים אליכם על מנת שתפעלו לפתוח בחקירה מיידיית, בשתי הפרשות כאמור.
17. נוכח החשיבות הציבורית של העניין, נודה לתגובתכם המהירה.

הידי נגב, עו"ד

בכבוד רב,

מנהל מחלקת מדיניות וחקיקה